

טר' אורבוב אריה יהודה (י"ל בל"י)
2255

בן שניידל ושמשון
נולד ב- כ"ח בחשוון תרפ"ב 29.11.1921
שרת בחטיבת גולני
נפל ב- כ"ז בניסן תשי"ח 6.5.1948
בקרב בבית קשת.

אוריבך אריה יהודה ("ליבל")

בן שניידל ושמשון. נולד ב- כ"ח בחשוון תרפ"ב 29.11.1921 בבגדד שבבסרביה (אז תחת שלטון רומני נקראה העיר טיגנינה). היה ילד עליו, חובב זימרה וציור ומקפיד על סדר וניקיון בלבדו למודת שהיה בן למשפחה ענייה. אחרי שסיים גן ילדים עברי הוכרח ללמוד בבית ספר עממי ממשלתי, כי בינתיים סגרו השלטונות את בית הספר העברי של "תרבות". לגימנסיה הממשלתית התקבל אחרי שעמד בהצלחה בבחינת כניסה, שלגבי תלמידים יהודים נהגו בה בחומרה יתירה. אחרי שנתיים נלאה לשאת את היחס האנטישמי והפציר בהוריו שיעבירוהו לגימנסיה העברית הפרטית, אך גם זו נסגרה והוכרח להמשיך ולסבול בגימנסיה הממשלתית.

בגיל 14 הצטרף לתנועת "גורדניה" ואחרי שנה התמנה למנהל סניפה המקומי. משך אליו גם את הנוער העובד והלומד, המריץ את החברים לגיוס עזרת ההורים לפעולות הסניף ולציונות בכלל והעלה את סניפו למקום הראשון בין יתר האגודות באיטוף כספים למען הקרנות הציונות. אריה השתדל לעלות ארצה בכל דרך שהיא, אך בתנועתו סירבו לוותר על עבודתו החיונית. לבסוף נתקבל להכשרה ב"מסדה" שליד העיר בלזי ומרכז "החלוץ" קבע את מועמדותו לעליה בקיץ 1940. בינתיים כבשו הרוסים את בסרביה, ואריה נעתר להפצרת ההורים שלא יעזבם ויתר על רצונו לעבור לרומניה כדי לעלות משם ארצה. הוא הוסיף ללמוד. כמדריך נוער ציני לשעבר הייתה עין הבולשת פקוחה עליו והיה נאלץ להיזהר מפגישה עם חבריו, לבל יכולע לו ולהם. משתקפו הגרמנים את רוסיה ב- 1941 גויס לצבא האדום, השתתף בקרבות ובגלל מחלה שוחרר זמנית. מצא את משפחתו בדרך הנודדים בקרבת סטלינגרד והמשיך עימה את המסע לאסיה התיכונה, כדי להגיע לגבול פרס ולעלות ארצה בדרך ההיא. בדרך הנודדים מת אביו ואריה נטל על עצמו את עול פרנסת המשפחה. הוא עבד בבית חרושת בקירגיזיה, לפעמים אף בלילות, עלה בדרגה ומשום חיוניות עבודתו שוחרר מגיס מחודש. אריה הושיט יד עוזרת לפליטים יהודים שעבדו תחת ידו ואיפשר להם לשבות בשבתות וחגים.

בתום המלחמה חזר עם המשפחה דרך צ'רנוביץ לרומניה, מצא חברי "גורדניה" בבוקרשט ונתמנה למדריך בהכשרה בטימישוארה. היה מסור לחברים, שקד על טובתם יותר משדאג לעצמו והחיש את עלייתם. בסתיו 1946 העפיל עם המשפחה באוניית "כנסת ישראל" והשתתף במרץ רב במאבק עם החיילים הבריטים במל חיפה הוגלה לקפריסין. גם שם, כמו ברוסיה וברומניה, היה מעודד את הנדכאים, מדריך ועוזר ומורה להועיל.

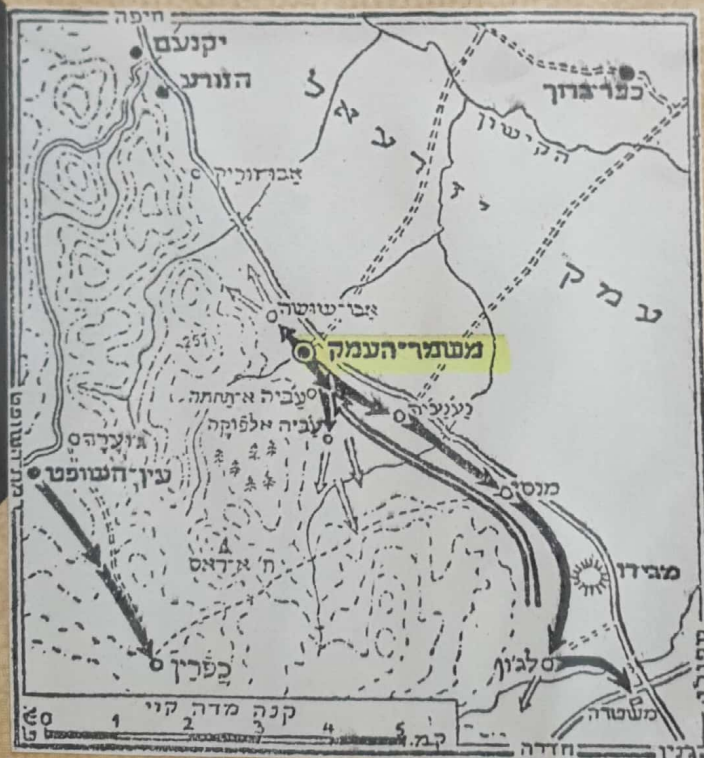
בספטמבר 1947 קיבלו רישיונות עלייה לארץ ולאחר עלייתם התמסר אריה לסידור אימו ואחותו (אלמנת חייל שנפל בקרבות ברוסיה) וכתה הקטנה ושקד למצוא להן קורת גג. התגייס בין הראשונים מבני גילו, השתתף בקרבות משמר העמק, שחרור חיפה, הגנת גשר וקרבת סג'רה, הספיק בחופשתו האחרונה להשיג דירה למשפחתו בשיכון עולים. ב- 6.5.1948 פשט כח "גולני" על הכפר ערב א זבח שליד בית קשת, השתלט עליו ופוצץ חלק מבתיו. התארגנות הכוח לנסיגה התעכבהותוך כדי כך פתחו הערבים בהתקפת נגד. בנסיגה הקשה נפלו רבים מלוחמי הכוח. אריה היה בין הנופלים, ביזם כ"ז ביוסן תש"ח 6.5.1948 והובא למנוחות עולמים בבית הקברות בקיבוץ. השאיר אים ואחות.

"יהי זכרו ברוך"

קרבות בהם השתתף אריה - יהודה

משמר העמק

משמר העמק, כישובים אחרים במרחב-גולני, השתלבה במערכת המגן של הנפה, נפת-לוי. כשהחל קאוקג'י, ב-4 באפריל 1948, לתקוף את משמר-העמק, הזעיקו הנפה והחטיבה כוחות לעזרה. כוחות אלו לא הספיקו כדי להשליך את קאוקג'י הרחק אל בסיס-מוצאו, משום שמעטים היו, כיון שהחטיבה היתה אל בראשית התארגנותה, וכוחותיה, לקטנים לפי-שעה. היו מתוחים בין נקודות-מוקד רגישות נוספות שהיו במרחב, כמו סבריה ועוד. אך הספיקו כוחות אלו, יחד עם אנשי-המשק, לבלום את ההתקפה בשני ימיה הראשונים, ואלו בימים הבאים הגיע הגדוד הראשון של הפלמ"ח ואתו יחד יחידות של החטיבה, "כרמלי" ו"אלכסנדרוני" — פתחו בהתקפות נגד שהביטו את קאוקג'י והרחיקוהו חזרה אל בסיסיו שב"משולש".

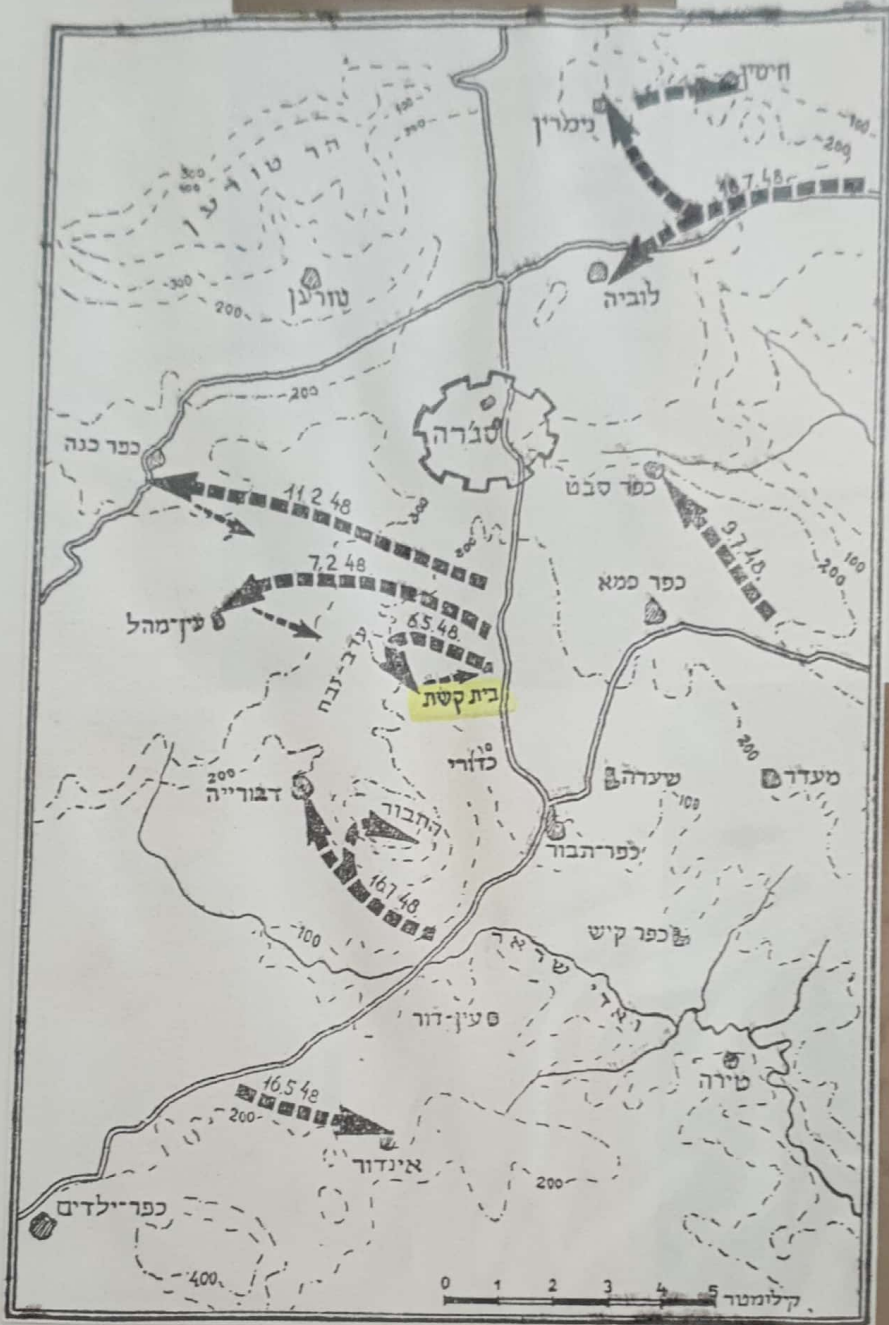
גשר

משתרת גשר

הקרב בבית קשת

ביום שנבנו ערב א"ז וכו' נתקיים בנו הפסוק: וזכור את אשר עשה לך עמלק וגו'... על הסיפא שלו ומשמעותו הברורה, אהזו ומבין לוקב וסר עוד מימי קודמים, לפי ימי סגירה ומסחה וראשונים, דרך שנות המאורעות עד למלחמת השחרור, כשהדבר הגיע לשיאו בלוצה השבעה מבידקשת, בצד פרעון חובי'הדמים עמד השיקול החליוני הפשוט - הבסחת עורף החזית לקראת הפלישה המתקרבת. פעולה זו השיגה את מסרתה במחיר כבד, בד בבד עד אותה פשיטה נכבשה סגירה הערבית, רק לאחר הקרבות הגדולים בטג'יד, חדש וחודשים אחי, יכולנו לחוש את מלוא הערך של כיבוש הכפר הערבי, אין טפק שלולא היא, כי עתה נשתנו פני המערכת

הלחימה על הזבחים בקרבת בית קשת

יכוח אויב בעוצמה של שתי פלוגות, שנראו כאנשי צבא סדר ומצוידים במכונות ומרגמות, פיתח התקפה מצד נבעות כפר- כנה השולמות על שטחי הזבת, וכפריים ערביים נראו כשהם מתקדמים גם מן האגף הדרומי, מצד דבוריה. אש האויב פגעה בכמה אנשים, מהם נפגעו בשטח המכוסה אש בלא כל יכולת להוציאם. הניסיונות להוציאם נרמו לעוד נפגעים. האויב תקף במהירות ובשיטתיות, אשו הייתה קטלנית

ומספר הנפגעים הלך ורב.

נסיגה משטח זה, תחת אש, כמוה כאיבוד לדעת. הוחלט לנסות ולהחזיק מעמד בין כמה בקתות עד חשיכה. ההתקפה נברה ואיתה נברו הנפגעים. לא הייתה ברירה אלא לסגת. אנשינו נאלצו לסגת מתוך שטח נבעי המכוסה סלעים ושיחים רבים, אל תוך שטח פתוח, החסר עמדות טבעיות וכולו נתון לאש מכל עבר. למרבה הצרה אזלה התחמושת למכונות וכן לנשק הקל. הוזעק אווירון "פרימוס", ואחד מאנשינו שצויד במקלע, עלה בו כדי לסיעה לנסיגה בעזרת אש אוטומטית מן האוויר.

הנסיגה הייתה איטית וקשה, כשהאווירון צולל מלמעלה ומטיל צרורות ביחידות האויב המתקדמות. מחיר קר שילמנו בעד ההתפרקות שלאחר הניצחון. תגבורות האויב התקדמו לכיוון בית קשת, - הוא כיוון נסיגת יחידות. היה הכרח להזעיק תוספת כוח רזרבי לבלימת להתקדמות. המחלקה שהטרידה את לוביה נקראה אל- חוט לבוא לעזרה. במכונה ובמרגמה שהיו ברשותם הם בלמו את התקדמות האויב. עם ערב עזבו כוחות האויב את השטח בהשאירם בגבולות הזבחים משמרות קדמיים בלבד. מפי מודיע מהימן נודע לנו כעבור זמן כי בתי החולים והמנזרים מלאו פצועים רבים מאנשי הזבת. שרידי הזבחים עזבו את מקומם, והשטח נשאר ריק, אף מיחידות קטנות שהחזיקו בו לשם תצפית.

סיכמו את הפעולה ומצאו כי המטרה הושגה באבדות לא מוצדקות שבאו מחמת נמיחותה של רמת האימון ומשמעת לקויה. בימים ההם לא שיערנו מה גורלי היה מבצע זה לגבי הגליל התחתון ועמק הירדן.